

Van U is de toekomst: verbindend licht

Meditatie november 2021

Ds. Sara Dondorp

Wie tijdens een vakantie in Frankrijk een kathedraal bezoekt, komt vrijwel altijd wel ergens een hoekje tegen waar op een standaard kaarsen staan te branden. Bij ons in Nederland zie je het tegenwoordig ook steeds vaker, zelfs in sommige protestantse kerken. Soms staan er veel kaarsen op de standaard te branden, soms maar een enkele. En altijd is er de mogelijkheid daar je eigen kaarsje aan toe te voegen. Dat is een heel eenvoudig ritueel, dat ook mensen die niet bewust gelovig zijn steeds vaker aanspreekt. Even een momentje om stil te staan bij iemand die belangrijk voor je is, of iemand die aandacht kan gebruiken. Of een moment van herinnering aan iemand die er niet meer is. Zo'n kaarsje is dan een teken van verbondenheid. Die kwetsbare, kleine vlam kan een teken zijn van blijvende herinnering. In veel gevallen blijft zo'n kaarsje de hele dag branden. Later die dag komen er misschien mensen langs die geen weet hebben van jouw gedachten bij dat kaarsje. Dat geeft niet. Het is voldoende dat het kaarsje brandt. Als blijvend teken van verbondenheid.

In de Ledevaertkerk zijn we gewend kaarsen aan te steken tijdens de kerkdienst op de laatste zondag van het kerkelijke jaar. Voordat we de Advent in gaan, de periode waarin we elke zondag een nieuwe kaars aansteken zodat het onderweg naar Kerstmis langzaam steeds lichter wordt, herdenken we diegenen die er niet meer zijn. We doen dat met het noemen van de naam en met het aansteken van een kaars. Als teken dat deze mens niet vergeten zal worden. Het licht van die kaarsen zou je kunnen zien als verbindend licht, dat reikt over de grens van de dood heen.

Een kaars betekent veel meer dan een beetje was met een lont die je aan kan steken. Daarover schreef verhalenverteller Pete Pronk een mooi verhaal, dat ik hier al eens eerder gedeeld heb. Het gaat over gewone mensen in een gewone wereld, die als je goed luistert toch ook wel iets sprookjesachtigs heeft. Het verhaal vertelt over een kaarsenmaker die in een eenvoudige hut boven in de bergen woont. Daar maakt hij zijn kaarsen, 's avonds bij het licht van de maan. Op wonderlijke wijze brengt hij het licht dat op zijn handen schijnt in het hart van iedere kaars. In de herfst gaat hij naar het dal, op zijn bakfiets, om zijn kaarsen te verkopen. Overal waar hij binnenkomt, steekt hij een kaars aan. De mensen vragen hem: vertel ons je geheim! En de kaarsenmaker vertelt verhalen, maar zijn geheim vertelt hij niet. Tenslotte heeft hij nog zeven kaarsen over als hij bij een groot en donker huis aankomt. Als hij aanklopt, hoort hij niets. De deur is niet op slot. Voorzichtig gaat hij naar binnen. Hij maakt zich bekend als de kaarsenmaker, maar hij hoort niets. Totdat er van boven een stem klinkt "Ga weg, ik ben ziek!" De kaarsenmaker belooft dat hij zal gaan. Maar eerst zal hij een kaars aansteken. Net als bij de andere mensen, zingt hij daarbij een oud lied en de zieke valt in slaap. Zo blijft de kaarsenmaker zeven kaarsen lang. De zieke wijkt en ze delen elkaars verhalen. Alleen zijn geheim vertelt de kaarsenmaker niet. Tenslotte moet de kaarsenmaker vertrekken. Hij moet nieuwe kaarsen gaan maken. Met moeite neemt hij afscheid. Het volgende jaar komt hij terug en het jaar daarop weer. Uiteindelijk gaat voormalige zieke met hem mee naar het eenvoudige hutje in de bergen. Maar zijn geheim vertelt hij haar niet. Want hij heeft er geen woorden voor. Als de

kaarsenmaker tenslotte zelf ziek wordt, gaat zij naar zijn werkplaats. In het licht van de volle maan ziet ze de laatste kaars waar hij mee bezig was. Die neemt ze mee en bij zijn bed steekt ze die kaars aan. Met zijn laatste adem zegt de kaarsenmaker tegen haar: "Je hebt je eigen geheim gevonden."

(Uit: 'De Kaarsenmaker en zeven andere verhalen', Pete Pronk, uitgeverij Narratio, 1997.)

Het 'geheim' van de kaarsen die wij op zondag 21 november aansteken, schuilt volgens mij in de verbondenheid: met de naam die we noemen én met elkaar als gemeente én met God.